

ХРОНІКА НАУКОВОГО ЖИТТЯ

ДО 100-РІЧЧЯ ПОЧАТКУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917–1921 РР.

5 квітня 2017 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського була проведена міжрегіональна науково-практична конференція «Українська революція 1917–1921 рр.: проблеми нового історичного бачення», присвячена 100-річчю української національної революції 1917–1921 рр.

Конференція організована Чернігівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського спільно з Українським інститутом національної пам'яті на виконання Указу Президента України від 22.01.2016 № 17/2016 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1920 років», розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 777-р «Про затвердження плану заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1920 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року», розпорядження голови Чернігівської обласної державної адміністрації від 14.02.2017 № 78 «Про відзначення в області 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років».

Вітання учасникам та гостям конференції виголосив голова оргкомітету В. М. Довбня, проректор ЧОІППО імені К. Д. Ушинського, доктор філософських наук, професор кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання. Він звернув увагу на те, що без героїчної боротьби українського народу 1917–1921 рр. було б неможливим проголошення державної незалежності в 1991 р.

У вступному слові А. А. Заліського, ректора ЧОІППО імені К. Д. Ушинського, кандидата філософських наук, професора кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання, головна увага була зосереджена на такому питанні: вплив революційних подій 1917–1921 рр. на державотворчі, громадсько-політичні, культурні процеси в українському суспільстві.

Історіографічні розвідки були представлені в доповідях представника Українського інституту національної пам'яті С. В. Бутка «Українська історіографія та українська державна політика пам'яті про українську революцію 1917–1921 років» та студентки філософського факультету КНУ ім. Т. Г. Шевченка І. Єрмоленко «Проблеми історіографії українського національно-визвольного руху 1917 – початку 1918 рр.».

«Сьогодні ми не стільки святкуємо, скільки аналізуємо помилки наших далеких попередників. Аналізуємо для того, щоб зараз уникнути подібного самим. Вивчити, засвоїти і не повторити – от що зараз головне. Медики дуже наполегливо радять холодний душ як дієвий профілактичний засіб. А для політиків вельми корисним є холодний душ історії», – такими словами зі звернення Президента України Петра Порошенка до українського народу з нагоди відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років почав свій виступ кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін і методики їх викладання ЧОІППО імені К. Д. Ушинського М. М. Коропатник. Тема його виступу стосувалася основних дійових осіб революції, які представляли різні сили у подіях на політичній арені України.

Кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання ЧОІППО імені К. Д. Ушинського Г. В. Баран проаналізувала лексику поеми Павла Тичини «Золотий гомін», у якій письменник розкрив велич подій Української революції через символізм художніх образів.

Дослідження «Боротьба українців Кубані за рідномовне шкільництво в перші постреволюційні роки (1917–1921 рр.)» представив С. Б. Пономаревський, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор, завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти ЧОІППО імені К. Д. Ушинського.

Кандидат історичних наук, співробітник Українського інституту національної пам'яті С. В. Горобець запропонував увазі наукової громади доповідь «За що боролася Ройщенська республіка? Новий погляд на «героїв» минулого».

Жваве обговорення викликала розвідка кандидата педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри суспільних дисциплін і методики їх викладання ЧОШПО імені К. Д. Ушинського О. П. Мокрогуза. Доповідач розглянув маніпуляційні шляхи висвітлення в російських шкільних підручниках подій Української революції 1917–1921 рр.

У ході конференції обговорювалися й питання соціальної та культурно-освітньої політики українських урядів. Л. О. Нестеренко, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін і методики їх викладання ЧОШПО імені К. Д. Ушинського, відзначила, що навіть у скрутних умовах революції та воєнних дій українською громадськістю було проведено багато заходів щодо вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка в Україні. Вплив революційних подій на повсякденне життя населення українських губерній проаналізувала О. В. Оніщенко, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін і методики їх викладання ЧОШПО імені К. Д. Ушинського.

У виступі старшого викладача кафедри суспільних дисциплін і методики їх викладання ЧОШПО імені К. Д. Ушинського А. С. Клепак на основі матеріалів «Черниговской земской газеты» були розглянуті динамічні зміни в культурно-освітньому житті населення, які відбулися в часи Української Центральної Ради в Чернігівській губернії.

Регіональний вимір також було представлено в розвідках учителя історії Бахмацької ЗОШ I–III ст. № 1 Н. Сороки «Бахмач у роки революції 1917–1920 рр.» та вчителя історії Лосинівської ЗОШ I–III ст. Ніжинського району Н. Авраменко «Газета «Ніжинський вісник» про бій під Крутами».

Загалом для участі в конференції доповіді надіслали більше двадцяти вчителів, учнів, студентів, науковців не лише з Чернігова та Чернігівської області, але й з Києва, Сум, Миколаєва, що дозволило здійснити максимальний огляд і плідне обговорення основних напрямків роботи конференції: 1) Передумови та основні етапи Української революції 1917–1921 рр; 2) Вплив революційних подій 1917–1921 рр. на державотворчі, громадсько-політичні, культурні процеси в українському суспільстві; 3) Видатні постаті Української революції – творці національної державності; 4) Незалежна Україна як правонаступниця УНР; 5) Українська революція в освітньому та краєзнавчому дискурсі.

Змістовним виявився виступ голови оргкомітету В. М. Довбні під час підбиття підсумків конференції, в якому він ще раз наголосив на актуальності та важливості для сьогодення дослідження теми Української революції 1917–1921 рр. саме з точки зору нового історичного бачення.

Загалом захід пройшов на високому науково-теоретичному рівні. Організатори планують розмістити на сайті ЧОШПО імені К. Д. Ушинського електронний збірник матеріалів. Також є попередня домовленість про публікацію статей чернігівських науковців та освітан в одному з фахових українських видань для вчителів суспільних дисциплін.

Аліна КЛЕПАК